

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2022 року)

Полтава
2022

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Всеукраїнської молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2022 року)

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 001:378-053.6(082)
НЗ4

Друкується відповідно до Наказів по університету № 172-Н від 05 вересня 2022 р. та № 238-Н від 30 листопада 2022 року.

Організаційний комітет конференції

Н. С. Педченко, голова організаційного комітету, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ;
С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д. е. н., професор, завідувач відділу аспірантури та докторантури ПУЕТ;
Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор ПУЕТ.
Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.
Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д. е. н., професор, завідувач відділу аспірантури та докторантури ПУЕТ;
Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі: збірник тез доповідей
НЗ4 **Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції** (м. Полтава, 30 листопада 2022 року). – Полтава: ПУЕТ, 2022. – 167 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр. мовою.

ISBN 978-966-184-437-6

У збірнику представлено тези учасників Всеукраїнської молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь в XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Економіка», «Маркетинг», «Інформатика та комп'ютерні науки», «Менеджмент і адміністрування», «Міжнародні економічні відносини», «Облік і аудит», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Публічні закупівлі», «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Товарознавство», «Туризм», «Філологія», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Харчові технології та інженерія», «Готельно-ресторанна та курортна справа».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.
Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

ISBN 978-966-184-437-6

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

Список використаних джерел

1. Електронні послуги: досвід, довіра, доступність. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Report_KIPS_Ukrainian_18.03.2021.pdf.
2. Мар'яненко Г. Інформаційно-комунікативні технології в електронному врядуванні як структурна складова публічного управління. Науково-практичне забезпечення децентралізації надання послуг в об'єднаних територіальних громадах : матеріали наук.-практ. конф. (м. Київ, 18 квіт. 2018 р.) ; за заг. ред. Р. В. Войтович, П. В. Ворони. Київ : ІПК ДСЗУ, 2018. С. 233–235.
3. Опар Н. В. Теоретичні основи надання електронних послуг в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 6. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2106>. DOI: 10.32702/2307-2156-2021.6.33.

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

О. В. Ротенберг, аспірант;

В. В. Лісіца, к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Цифровізація виступає як одна з домінуючих тенденцій розвитку економіки. Технології та інструменти цифрової економіки спонукають компанії переосмислювати традиційні бізнес-процеси та стандарти ведення бізнесу.

Конкуренція є невід'ємною ознакою ринкової економіки. Цифровізація змінила конкурентну динаміку в економіці, створюючи нові ринки та трансформуючи існуючі. Так, за оцінками Світового банку, впровадження цифрових технологій призводить до «розмивання географічних і фізичних кордонів і відкриває нові перспективи для економічного, соціального та культурного розвитку країн, а також до зростання регіональної і глобальної конкурентоспроможності [1]». Отже, для будь-якої країни підтримка власного технологічного рівня, створення відповідних умов щодо розвитку українських підприємств в напрямку підвищення їх конкурентоспроможності за умов прискорення технологічних змін є стратегічно важливим національним зав-

данням для розвитку економіки та забезпечення зростання її доходів.

Швидкий розвиток технологій, глобалізація, інноватизація є факторами трансформацій застосовуваних методологій управління підприємствами під впливом сучасних трендів світового економічного розвитку, а також формування нових підходів щодо підвищення рівня їх ефективності за умов цифрової економіки.

Дослідники відзначають, що підвищення конкурентоспроможності підприємств сьогодні неможливе без врахування особливостей дії Четвертої промислової революції, так як технології породжують зміни в усіх сферах суспільства і ці зміни обумовлюють новий етап його розвитку, який суттєво відрізняється від попередніх. Концепція «Індустрія 4.0» характеризується посиленням автоматизації виробництва на основі цифрових технологій, трансформацією ринку праці за умов швидкої автоматизації та роботизації у багатьох сферах економіки.

Проблеми становлення цифрової економіки та її вплив на підвищення конкурентоспроможності підприємств досліджували такі науковці як: Пищуліна О., Чепелюк М., Тарасенко І., Гавриленко Н., Гринько П., Краус К., Краус Н., Ляшенко В., Вишневський О. та ін.

За даними досліджень, цифрова економіка – «це економіка, що базується на цифрових комп'ютерних та інформаційно-комунікативних технологіях (ІКТ), але, на відміну від інформатизації, цифрова трансформація не обмежується впровадженням інформаційних технологій, а докорінно перетворює сфери і бізнес-процеси на базі Інтернету та нових цифрових технологій [1, с. 12]».

Ключовою перевагою цифрової економіки перед традиційною є реалізація можливості автоматичного управління всією системою, а також її практично необмежене масштабування без втрати ефективності, що дозволяє значно підвищувати ефективність управління економікою (господарською діяльністю і ресурсами країни в різних галузях) на мікро- та макrorівнях [1–3].

Цифровізація являє собою процес перетворення виробничих, економічних і соціальних видів діяльності за допомогою засто-

сування цифрових технологій, які призводять до появи нових або видозміни існуючих бізнес-процесів. Також це дія зі створення цифрових продуктів, надання цифрових послуг, зміни робочих процесів, трансформації технологічного укладу.

До основних трендів, що набули поширення в ході цифровізації економіки в рамках промислової революції, можна віднести: адитивні технології (3D-друк); технології Bblockchain; Cloud computing, Remote & mobile access; Data Driven Decision (аналітика Big data), предиктивна аналітика, Connected machines, Artificial Intelligence та ін.

Як показують дослідження, більшість компаній економічно розвинених країн докладають чимало зусиль щодо трансформації своїх бізнес-процесів з урахуванням викликів Четвертої промислової революції та «Industry 4.0» [4].

У цьому аспекті актуалізуються проблеми взаємодії держави, бізнесу і суспільства. В Україні створена, але не прийнята поки що Урядом Національна стратегія Індустрії 4.0 (сайт <https://industry4-0-ukraine.com.ua/>), велику увагу цим питанням приділяє АППА (Асоціація підприємств промислової автоматизації України), а також платформа Industry4Ukraine (сайт – <https://www.industry4ukraine.net/>), яка намагається поєднати бізнес, владу, освіту та науку, розробників, агенції розвитку та громадськість.

З метою підвищення конкурентоспроможності підприємств пріоритетними напрямками підтримки з боку держави мають стати: розробка та запровадження промислової стратегії, яка має визначати рамкові умови розвитку промислового виробництва в Україні; формування інституцій, що забезпечують розвиток цифрової економіки в національних масштабах; визначені основні напрями розвитку цифрової інфраструктури, в тому числі, цифрових сервісів, які мають бути спільними для всіх сегментів економіки; створення сприятливого інноваційного середовища для збільшення проникнення цифрових технологій в ключові сектори економіки; фінансова підтримка підприємств щодо забезпечення доступного кредитування, пов'язаного із запровадженням інновацій; стимулювання державно-приватного партнерства щодо роботи над проектами в сфері цифрових технологій, забезпечення кібербезпеки; створення кластерів та

екосистем з відповідних напрямів з метою підвищення конкурентоспроможності регіонів [2].

Отже, у цифровій економіці конкуренція все більше проявляється в застосовуваних ефективних стратегіях, в інвестиціях бізнесу, що спрямовуються на створення ключових компетенцій та забезпечення своїх динамічних здібностей. Відповідно, в досягненні конкурентних переваг ключову роль відіграють цифрові трансформації, інноваційний потенціал, здатність формувати більш ефективні стратегії та ключові бізнес-процеси у відповідь на виклики зовнішнього середовища.

Список використаних джерел

1. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf (дата звернення 12.10.2022).
2. Чепелюк М. І. Інструментарій стратегічного управління в контексті сучасних концепцій та трендів світового економічного розвитку : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. – 396 с.
3. Краус К. М., Краус Н. М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. Інтеллект XXI. 2018. № 1. С. 211–214.
4. Ткаченко І. С., Шарко В. В. Конкурентоспроможність підприємства в умовах цифрової економіки. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/03/2022-en-1-07.pdf> (дата звернення 12.10.2022).

ЯКІСТЬ ТРУДОВОГО ЖИТТЯ ТА ПОКАЗНИКИ, ЩО ЇЇ ВИЗНАЧАЮТЬ

Ю. В. Рудич, аспірант;

В. В. Лісіца, к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Як відомо, якість трудового життя обумовлює характер та якість сучасних соціально-трудова відносин, впливає на розвиток трудового процесу і, в підсумку, на якість життя в цілому.

Чисельні дослідження свідчать про невисоку якість трудового життя в Україні. Як зазначають експерти, це викликано